

מסורת הש"ס

(א) יומא ל' מעילה ד: ברכות כה: (ב) נעמי' חסופא לקמן סו. ד"ה הקסן [וע"פ חס' יומא סט. ד"ה בגדי כהונה] (ג) שקלים פ"ד מ"ב, (ד) נעמי' דמני אבנה דר' ישמעאל בר רב יוחנן, (ה) נעמי' נוסף: כהונה, (ו) שקלים פ"ד מ"ב, (ז) נעמי' דמני אבנה דר' ישמעאל בר רב יוחנן, (ח) נעמי' נוסף: כהונה, (ט) נעמי' דמני אבנה דר' ישמעאל בר רב יוחנן, (י) נעמי' נוסף: כהונה, (יא) נעמי' דמני אבנה דר' ישמעאל בר רב יוחנן, (יב) נעמי' נוסף: כהונה, (יג) נעמי' דמני אבנה דר' ישמעאל בר רב יוחנן, (יד) נעמי' נוסף: כהונה, (טו) נעמי' דמני אבנה דר' ישמעאל בר רב יוחנן, (טז) נעמי' נוסף: כהונה, (יז) נעמי' דמני אבנה דר' ישמעאל בר רב יוחנן, (יח) נעמי' נוסף: כהונה, (יט) נעמי' דמני אבנה דר' ישמעאל בר רב יוחנן, (כ) נעמי' נוסף: כהונה, (כא) נעמי' דמני אבנה דר' ישמעאל בר רב יוחנן, (כב) נעמי' נוסף: כהונה, (כג) נעמי' דמני אבנה דר' ישמעאל בר רב יוחנן, (כד) נעמי' נוסף: כהונה, (כה) נעמי' דמני אבנה דר' ישמעאל בר רב יוחנן, (כו) נעמי' נוסף: כהונה, (כז) נעמי' דמני אבנה דר' ישמעאל בר רב יוחנן, (כח) נעמי' נוסף: כהונה, (כט) נעמי' דמני אבנה דר' ישמעאל בר רב יוחנן, (ל) נעמי' נוסף: כהונה.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ככתוב וכו' אמרין דש' מועל' נ"ב לקמן ד' נה ע"א.

מוסף רש"י

כאשר... כל האומר כירושלים לא אמר כלום. ללא מיקדשא ירושלים (שם יא:).

חורנו על כל דדין של ר"מ כו'. כלומר אע"פ ששנינו לר"מ בשוגג לא קידש לאו משום דס"ל הקדש בשוגג אין מתחלל שחורנו ככ"מ ששנה ר"מ בהלכות הקדש ולא מנינו מקום שאמר בו הקדש מתחלל במזיד ואין מתחלל בשוגג אלא בין בשוגג בין במזיד מתחלל וליתנהו

להני טעמא דר' יוחנן דלר"מ יש מעילה במעות הקדש וכיון דמעל נפח לחולין: ומהני. דקתני בשוגג לא קידש אלא לא נחלל: ככתובות כהונה שלא בלו. וראוין לעבודה וכל זמן שראוין לעבודה אין מעילה בשגגתן שלכן הוקדשו מתחלה ליהנות שכן שוגגין רק שלא ימכור לחללן שלא נתנה תורה למלאכי השרת שיהיו הכהנים וזריזים כמלאכים להפשיטן בגמר עבודה ולא ישאום עליהם אחר העבודה כהרף עין: בלו דווקא. דכיון דאין ראוין לעבודה הרי הן כשאר הקדש ולא ניתנו ליהנות בהן: מועלין בחדשין כו'. שפירות היו במקדש ובהם נותנים שקלים בלחוד כתוב עליו תקלין חמתין ומי שלא שקל שקלו בלחוד שמיאילו בתוך שנתו נותנו לתוכה: והגזרין נותנים אותו בלשכה כשמיגע אחד מפרקי התרומה שזשלה פרקים תורמין אותה: ושני כתוב תקלין עמיקין ומי שלא שקל אשתקד מציאו לשנה הבאה ונותן לתוך שופר זה: והגזרין מפנין אותן מעות לשירי לשכה משנה שעברה: מועלין בתקלין חסין. שהרי לקרבנות לבד הן עומדין: ואין מועלין בתקלין עמיקין. שחורת שירי לשכה עליהם וניתנים לחומת העיר ומגדלותיה וכל כרבי תקון העיר כלקמן וקסבר ר' יהודה אין מעילה בשירי לשכה שנשאר עודף על הקופות לאחר ג' תרומות: ה"ג שהיה ר"מ אומר מועלין בשירי לשכה: והא חומת העיר ומגדלותיה כו'. ואמאי מועלין בהן נימא לא נתנו שגגות אותן מעות למעלה מאחר שעומדין לחומת העיר שלא ניתנה תורה למלאכי השרת שיהיו זריזים ומליהנות מן החומה לישב צילה ועליה אלא על כרחך אע"פ שהותרה הנאת החומה לענין שאר הנאות מיהא בקדושתיה קיימי: אימא ר' יהודה אומר מועלין בעמיקין. דאמרין במתני' נמי בשוגג קידש דקסבר אע"פ שניתנו כתנות כהונה ליהנות להכניסם לאחר עבודה לענין שאר הנאות בקדושתיה קיימי ומעל זה בקידושין ויאלו לחולין אבל מיד שאין בו מעילה לא נחלל ולא קידש: כאימא. הרי עלי ככר זה כאימא כשה התמיד: כדירס. דיר בהמות הקדש ודיר העלם: וכי תימא. הא דאמר ר' יהודה לא אמר כלום משום דלא אמר כירושלים אלא הרי זה עלי ירושלים: תרי

מתוך פירוש רש"י אס מועלין בהן או לא אמר ר' יוחנן בן אברהם פירש דמועלין בחדשין לר' יהודה אף לאחר כל התרומה שמא יטרכו להן לבסוף להקריב קרבנות: והכי נמי תני במסכת שקלים (סג) גבי קופות דקאמר התם שלמה שלישית כלומר א' שכלתה כל הקופה השלישית חוזר לשניה שלמה שניה חוזר לראשונה שלמו שלשתן יחזור ויתרום פירוש מתקלין חמתין שהוצאו אחר החג ואל יתרום משירי הלשכה ר"מ אומר יחזור לשירי שהיה ר"מ אומר מועלין בשירי לשכה שמא יטרכו להם אכל לא בשעמיקין פירוש דהיינו שופרות אחרים וכתוב עליהם תקלין עמיקין דמי שלא שקל אשתקד מציאו לשנה הבאה ונותנו לתוך שופר זה ואין מועלין בהן לפי שמורת שירי הלשכה עליהן ומועלין העיר ומגדלותיה ר"מ אומר מועלין בשירי לשכה ר"מ אומר מועלין בשירי הלשכה ור"מ לטעמיה דאמר התם שלמו כולם לשירי ודומין זה לזה דכי היכי דחוררים לשירי אס חוררים לעמיקין אס יטרכו וא"ת והכי מצי לתרום מעמיקין לקרבנות ליצור הא בעינן תרומה חדשה כדדרש' בריה (דף יא) הבא מתרומה חדשה מעולת חדש כדדרש' וי"ל דהיינו למנוח אכל היכא דלא אפשר בעדין: א"כ י"ל כיון שצאו בשנה זו כלומר שלא היה שנה תמימה מן ההבאה שפיר קרינא ביה תרומה חדשה ומתוך כך נחא קושיא אחרת שמקשין העולם דבמסכת שקלים (דף יא) אמר אבני מוצח ועוזות וההיכל מועלים בהם ופריך התם וכי יש מעילה בשירי הרי משירי נעשין וכי תימא ר"מ היא דאמר מועלין בשירי כלום אמר ר"מ אלא בתוך שנתו ואינו חוזר לשנתו קיימיין שהרי מוצח והיכל כמה שנים יש שנעשו וקשה דהא ר"מ אמר הכא מועלין בעמיקין אע"ג דעברו שנתו וא"כ מנינו לאוקמי כוותיה היא דמסכת שקלים ומאי פריך התם כלום אמר ר"מ ולפי מה דמתרין הכא דקרינן ביה תרומה חדשה מאחר שהוצא בשנה זו נחא שפיר הא דלא מנינו לאוקמי היא דתם כרימי: אימא ר' יהודה. מכאן משמע דלי"ג לעיל גבי אין מועלין בעמיקין דברי רבי יהודה דאי גרס ליה ה"ל איפוך אלא ודאי סתמא נגמית וגם ר"ת מחק מספריו:

תרי

האיש מקדש פרק שני קידושין

נד.

בכתנות בהונה. פ"ה משנתנו דקמני לא קידש אלא לא מתחלל במקדש ככתנות כהונה שלא בלו וראוין לעבודה וכל זמן שראוין לעבודה אין מעילה בשגגתן שלכן הוקדשו מתחלה ליהנות בשגגתן בכל עת שלא ימכור לחללן שלא ניתנה תורה למלאכי השרת שיהיו הכהנים וזריזים כמלאכי השרת להפשיטן בגמר עבודה ולא ישאום עליהם אחר עבודה כהרף עין וא"ת א"כ היכי קאמר ר' יהודה דשוגג קידש וגם במזיד אליבא דר"מ הרי לא נחללנו דהא כלי שרת הן וכלי שרת (א) אמרי' דיש מועל אחר מועל ואין יוצאין לחולין וי"ל דאיידי דלוחין

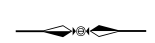
מתחלל במזיד מתחלל ומשנתנו בכתנות כהונה שלא בלו הואיל וניתנו ליהנות בהן: לפי א' שלא ניתנה תורה למלאכי השרת ת"ש ככתנות כהונה שבלו מועלין בהם דברי ר"מ מאי לאו אפי' לא בלו ילא בלו דוקא ת"ש מועלים בחדתין יואין מועלים בעתיקים (דברי ר' יהודה) ר' מאיר אומר מועלין אף בעתיקים: שהיה ר"מ אומר מועלין בשירי הלשכה ואמאי נימא הואיל וניתנו ליהנות: לפי שלא ניתנה תורה למלאכי השרת דהא חומת העיר ומגדלותיה משירי הלשכה אתו: דתנן חומת העיר ומגדלותיה וכל צרכי העיר באין משירי הלשכה לא תימא ר"מ אלא אימא ר' יהודה ת"ש דתניא אמר ר' ישמעאל בר רבי יצחק אבני ירושלים שנשרו מועלים בהם דברי ר"מ לא תימא ר"מ אלא אימא ר' יהודה אי ר' יהודה ירושלים מי מיקדשא: והתנן כאימא כדירים כעצים כאישים כהיכל כמזבח כירושלים ר' יהודה אומר כל האומר ירושלים לא אמר כלום וכי תימא משום דלא אמר כירושלים והתניא: ר' יהודה אומר כל האומר כירושלים לא אמר כלום עד שידור בדבר הקרב בירושל' תרי

שעושין מהן קין למזבח: והנשאר מן הלשכה לאחר שנתמלאו הקופות נעשו שירי לחומת העיר ומגדלותיה ומניסן ואילך המציא שקלו נותנו בתקלין חמתין פירוש שופרות הנקראים כך רחבים למטה וקצרים למעלה ועל שם שנותנין לתוכן שקלים חדשים משנה זה נקראים תקלין חמתין ומשמיגע אחד בסיון דהיינו פרום עזרת תורמין תרומה שניה שנותנין שקלים שהוצאו בתקלין חמתין לתוך אותן שלש קופות כדי להקריב קרבנות ליצור עד פרום החג ומפרום עזרת המציא שקלו כמו כן נותנו עוד בתקלין חמתין עד אחד בשערי דהיינו עד פרום החג ולא תורמין תרומה ג' להקריב קרבנות לבד עד א' בניסן ואס לא מספקא תרומה שלישית עד ניסן בהא פליגי התם (סג יא) ת"ק סבר יחזור ויתרום פ"י מחמתין שצאו בין סוכות לפסח אבל מן השירי ששמיירו לאחר שנתמלאו הקופות אין תורמין לעולם ור"מ סבר יקח מן השירי ומאותן שצאו אחר שכלו שלשה פרקי התרומה דהיינו בין סוכות לניסן: ולא משמע מתוך פירוש רש"י אס מועלין בהן או לא אמר ר' יוחנן בן אברהם פירש דמועלין בחדשין לר' יהודה אף לאחר כל התרומה שמא יטרכו להן לבסוף להקריב קרבנות: והכי נמי תני במסכת שקלים (סג) גבי קופות דקאמר התם שלמה שלישית כלומר א' שכלתה כל הקופה השלישית חוזר לשניה שלמה שניה חוזר לראשונה שלמו שלשתן יחזור ויתרום פירוש מתקלין חמתין שהוצאו אחר החג ואל יתרום משירי הלשכה ר"מ אומר יחזור לשירי שהיה ר"מ אומר מועלין בשירי לשכה שמא יטרכו להם אכל לא בשעמיקין פירוש דהיינו שופרות אחרים וכתוב עליהם תקלין עמיקין דמי שלא שקל אשתקד מציאו לשנה הבאה ונותנו לתוך שופר זה ואין מועלין בהן לפי שמורת שירי הלשכה עליהן ומועלין העיר ומגדלותיה ר"מ אומר מועלין בשירי לשכה ר"מ אומר מועלין בשירי הלשכה ור"מ לטעמיה דאמר התם שלמו כולם לשירי ודומין זה לזה דכי היכי דחוררים לשירי אס חוררים לעמיקין אס יטרכו וא"ת והכי מצי לתרום מעמיקין לקרבנות ליצור הא בעינן תרומה חדשה כדדרש' בריה (דף יא) הבא מתרומה חדשה מעולת חדש כדדרש' וי"ל דהיינו למנוח אכל היכא דלא אפשר בעדין: א"כ י"ל כיון שצאו בשנה זו כלומר שלא היה שנה תמימה מן ההבאה שפיר קרינא ביה תרומה חדשה ומתוך כך נחא קושיא אחרת שמקשין העולם דבמסכת שקלים (דף יא) אמר אבני מוצח ועוזות וההיכל מועלים בהם ופריך התם וכי יש מעילה בשירי הרי משירי נעשין וכי תימא ר"מ היא דאמר מועלין בשירי כלום אמר ר"מ אלא בתוך שנתו ואינו חוזר לשנתו קיימיין שהרי מוצח והיכל כמה שנים יש שנעשו וקשה דהא ר"מ אמר הכא מועלין בעמיקין אע"ג דעברו שנתו וא"כ מנינו לאוקמי כוותיה היא דמסכת שקלים ומאי פריך התם כלום אמר ר"מ ולפי מה דמתרין הכא דקרינן ביה תרומה חדשה מאחר שהוצא בשנה זו נחא שפיר הא דלא מנינו לאוקמי היא דתם כרימי: אימא ר' יהודה. מכאן משמע דלי"ג לעיל גבי אין מועלין בעמיקין דברי רבי יהודה דאי גרס ליה ה"ל איפוך אלא ודאי סתמא נגמית וגם ר"ת מחק מספריו:

תרי

עין משפט
נר מצוה

קבא א ב מ"י פ"ה מהל' מעילה הליד:
קבא ג מ"י שס פ"י הלכה ג:
קבא ד מ"י פ"ד מהל' שקלים הליד:
קבא ה מ"י פ"א מהל' מדרס הליד:
טו"ע יו"ד סימן רד סעיף ג:

מוסף תוספות

א. הנשר בקופות בריה נסין שמכאן ואילך אין לוקחין קרבנות ציבור אלא מתרומה חדשה כדאמרין בריה (י). קרבנות ציבור הבאין באחד בניסן מצוה להביא מן החדש. רש"י כמותו קו פ"ג. ב. כשהוא בטל להביא עולות לקין מדרס ונדבות לוקחין מהן עולות ומקריבין בשר למזבח ועורות לכהנים. רש"י שס. ג. כגון שנתקרקע הטלאין או שאם היה המזבח בטל והוצרכו להביא עולות לקין המזבח. מוס' ה"א. ד. ועוד דהוה ליה לאקשוני נמי מדר' יהודה לדר' יהודה דהכא קאמר אין מועלין בעתיקין משום דניתנו ליהנות בהן ובמתניתין ס"ל דמועלין בכתנות כהונה אע"ג דניתנו ליהנות בהם. מוס' ה"א. ש.